

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 31 maj 1924 kl. 3 e. m.

Sammansatta stats- och första lagutskottets utlåtande i anledning av en utav Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statskontoret, kammarrätten, riksräkenskapsverket och allmänna civilförvaltningens lönenämnd föranledd motion.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 121 angående anslag till statskontoret, kammarrätten, riksräkenskapsverket och allmänna civilförvaltningens lönenämnd, vilken proposition hänvisats till statsutskottet, har herr *Julin* inom första kammaren väckt en motion nr 280, vilken hänvisats till lagutskott och, tilldelad första lagutskottet, av sistnämnda utskott hänskjutits till behandling av sammansatta stats- och första lagutskottet. Uti motionen har hemställts, att riksdagen i anledning av förenämnda proposition måtte för sin del antaga en lag, upptagande de huvudsakliga grunder, som i motionen angivits för handläggningen inom riksräkenskapsverket och kammarrätten av besvär- och anmärkningsmål rörande avlönings- och pensionsförmåner, samt i samband därmed antaga en lag om ändring i erforderliga delar av lagen om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

I fråga om de skäl, motionären anfört till stöd för denna hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

Den proposition, som givit anledning till motionen, utmynnar i en hemställan om beviljande av vissa anslag till, bland annat, riksräkenskapsverket och kammarrätten, men den innehåller tillika en omförmälan av en fullständig omläggning av ordningen för behandling av besvär- och anmärkningsmål i avlönings- med flera frågor. Denna omläggning skulle icke underställas riksdagen i vidare mån än genom berörda omförmälan. Enligt denna skulle riksräkenskapsverket, från att allt hitintills hava haft till uppgift att föra kronans talan i anmärkningsmål, bliva den första instansen i dylika mål. Vidare skulle anmärkningsmål såväl som besvärmål i avlönings- med flera frågor, vilka hitintills fått fullföljas till Kungl. Maj:t i regeringsrätten, i allmänhet stanna i kammarrätten, som skulle slutligen avdöma dem. Även denna ändring skulle genomföras i administrativ ordning.

Motionen åter innebär, att i samband med den ifrågasatta omläggningen av ordningen för berörda anmärknings- och besvärmåls behandling skulle genom lag bestämmas dels de huvudsakliga grunderna för dessa måls hand-

2 Sammansatta stats- och första lagutskottets utlåtande Nr 10.

läggning inom riksräkenskapsverket och kammarrätten, dels ock erforderliga ändringar i lagen om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Vad beträffar handläggningen inom riksräkenskapsverket, skulle enligt motionen i nämnda verk anställas en särskild, domarkvalificerad byråchef för, bland annat, anmärkningsmålen. Dessa mål skulle därefter avgöras kollegialt av generaldirektören, chefen för räkenskapsbyrån och den domarkvalificerade byråchefen, därvid den sistnämnde skulle hava att föredraga målen.

Beträffande kammarrätten skulle i den av motionären föreslagna lagen bestämmas, att vid handläggning av mål av här ifrågavarande slag för beslutförhet skulle fordras, att i beslutet deltagit fem ledamöter eller ock fyra ledamöter, av vilka tre varit om slutet ense. Därjämte skulle stadgas, att vid målens avgörande skulle närvara presidenten samt ordinarie kammarrättsråd, vilka fullgjort vad författningarna föreskriva om dem, som uti domareämbete må nyttjas, eller, vid förfall för ordinarie kammarrättsråd, andra ordinarie eller extra kammarrättsråd, som uppfylla nämnda fordran. Slutligen skulle föreskrivas, att, där avvikelse sker från förut inom kammarrätten följd praxis i handläggningen av dylika mål eller från regeringsrättens på besvär i likartade mål meddelade och för kammarrätten kända beslut, frågan skulle hänskjutas till plenum och där avgöras.

Utskottet. Såsom av det ovan anförda framgår, skulle enligt propositionen en synnerligen viktig del av den administrativa rättegångsordningen komma att helt förändras. Propositionen innebär i själva verket i detta avseende, att, sedan riksdagen anslagit medel för bildande av ett ämbetsverk, som skulle hava att fylla en viss uppgift inom statsförvaltningen, så skulle Kungl. Maj:t sedermera kunna endast efter en omförmälan till riksdagen giva detta ämbetsverk en helt annan uppgift. Och — vad som synes vara ännu betänkligare — sedan statsmakterna enats om upprättandet av en administrativ högsta domstol, skulle därefter Kungl. Maj:t, också endast efter en anmälan till riksdagen, kunna bestämma, att en stor del av de administrativa målen skulle för framtiden slutligt avgöras av ett ämbetsverk, som nu är underinstans. En sådan ordning synes utskottet icke vara att förorda. Det riktigaste synes fastmera vara, att bestämmelser om de olika ämbetsverkens huvuduppgifter införas i utav Konung och riksdag beslutade lagar.

Utskottet får därför hemställa,

att riksdagen måtte i anledning av förevarande motion i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning samt för riksdagen framlägga därav till äventyrs betingade förslag till lag för handläggningen inom riksräkenskapsverket och kammarrätten av besvärs- och anmärkningsmål rörande

Sammansatta stats- och första lagutskottets utlåtande Nr 10. 3

avlönings- och pensionsförmåner ävensom till lag om den ändring i lagen om Kungl. Maj:ts regeringsrätt, vilken av förstnämnda lagförslag må betingas.

Stockholm den 31 maj 1924.

På sammansatta stats- och första lagutskottets vägnar:

CARL HEDERSTIERNA.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit: herrar *Hederstierna, Åkerman, Rogberg, af Ekenstam, Lindley, Johansson* i Brånalt, *Jansson* i Falun, *Rooth, Walles, Olsson* i Kullenbergstorp och *Bergman* i Tännäs.

Reservation

av herrar *Jansson* i Falun, *Olsson* i Kullenbergstorp, *Bergman* i Tännäs och *Johansson* i Brånalt, vilka, under åberopande av vad statsutskottet anfört i avgivet utlåtande, nr 128, över Kungl. Maj:ts proposition nr 121, hemställt,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.
